

Trontolla el bipartidisme?

Jordi Sànchez afirma que el mapa polític del Principat ha esdevingut més plural. Per contra, l'extensió de la dreta espanyola és irreversible.

Una més gran fragmentació del mapa polític és la primera i més important conclusió dels resultats del 28-M. La nova situació dona un renovat protagonisme a ERC, IC-EV i PP i els consolida a l'hora de disputar vots, amb més força que no abans, als dos grans (CiU i PSC) en eleccions futures. La fragmentació ha anat en detriment del PSC i de CiU. Aquestes dues forces han perdut vots ben arreu, amb les pèrdues més espectaculars allà on eren més forts. Així el PSC retrocedeix més a l'entorn metropolitana i en els districtes de Barcelona tradicionalment socialistes (Sant Martí, els Nou Barris), i CiU a les poblacions mitjanes i grans de la Catalunya no metropolitana. Però, el cas de CiU presenta una imatge de més retrocés per dos motius: primerament, perquè també retrocedeix en poblacions on exercia d'oposició (Terrassa, Sabadell, Girona, Reus); segonament, perquè veu desaparèixer (Figueres, Balaguer, Manresa) o conserva, condicionades (Vic, Tarragona), algunes de les alcaldies importants de què disposava abans del 28-M. La principal perjudicada per la desaparició de les majories absolutes és, sens dubte, CiU.

Les forces menors (ERC, IC-EV i PP) poden considerar els resultats molt satisfactoris. ERC, i particularment Pilar Rahola, té a favor seu d'haver entrat al consistori barceloní i d'haver consolidat presència als petits municipis, resultat del

Manresa. És una de les alcaldies perdudes per Convergència i Unió.

model de vertebració seguit pel partit aquests darrers anys. Com a dèficit, continua essent quasi inexistent al Baix Llobregat i amb poc protagonisme a la resta de l'àrea metropolitana. IC-EV té a favor seu el fet de mantenir o de consolidar posicions en totes les ciutats on governava abans del 28-M (Sabadell, Rubí, Sant Feliu...) i d'incrementar de forma general els resultats en totes les ciutats de l'àrea metropolitana. D'una forma especial IC-EV ha de valorar la seva aparició a les ciutats mitjanes i grans del Principat no

metropolità. Els resultats semblen desmentir la imatge d'IC-EV com una força d'esquerra exclusivament metropolitana. Com a dèficit IC-EV ha de comptar l'absència d'implantació dins la Catalunya no urbana i, ben segur, la manca d'un quart regidor a Barcelona i el miler escàs de vots de diferència a Santa Coloma de Gramenet. ERC i IC-EV es troben en molts municipis en situació immillorable per a determinar futures coalicions. Aquest fet els podria magnificar el pes.

Els resultats del PP evidencien que la consolidació i l'extensió de la dreta espanyola a Catalunya és irreversible. Les transferències de vot ens indiquen que a la Catalunya metropolitana el PP creix en detriment del PSC i de CiU. No així a la Catalunya no metropolitana, on el seu creixement es fa, sobretot, en detriment de CiU. Malgrat això, el PP no pot aspirar a formar part del govern sinó en unes poques localitats.

Resumint: a Catalunya el mapa polític és avui molt més plural. El bipartidisme (imperfecte) sembla arribar a la fi. Creix la incertesa dels resultats en futures eleccions. Després del 28-M ningú no pot estar en disposició d'assegurar noves majories absolutes. L'interès es desplaça, doncs, més cap a possibles pactes postelectorals que no pas en els resultats. El futur polític es planteja més ric en matisos, més disputat, més atractiu. Comença una nova etapa. **Jordi Sànchez**

Sevillanes fins a les vuit

Fabià Estapé se sorprèn que Mario Conde es lliure al ball i la festa mentre les condicions del pacte de compra empitjoren progressivament

Hi ha coses que sembla que es vagin arreglant. Mirin: fa pocs dies, el famós Mario Conde i Conde, ex-president de Banesto, tornava a sortir del xalet del carrer de Triana, en un dels barris elegants de la capital espa-

nyola. Em diuen que no va sortir sol: l'acompanyava Fernando Garro, un dels seus més fidels *supporters* al banc i fora del banc. Ara ens ha fet el favor d'ajudar l'autor d'*El Sistema* a escampar la boira una bona nit i tota la mati-

nada. Em diuen que la petita comitiva va fer cap a una sala *rociera*, a un *tablao* com aquell d'El Portón que Mario Conde s'havia comprat, en aquells dies de vi i de roses, per poder ballar sevillanes a l'hora que li plagués i sense haver

de compartir espai amb ningú de classe mitjana.

Em diuen també que Mario Conde va retrobar el gust de la seva vella afecció i que, una vegada tastada la primera peça, ja no va parar de picar de peus, movent les mans amb estil... fins a les vuit del

matí. Ja veuen que no tot és de color de gos quan fuig!

La llàstima és que una sessió tan intensa de sevillanes s'escaigués quan a Lisboa creixen les aprensions sobre les condicions del pacte de compra del 25% -i segons com del 50%- del Totta e Açores.

Sembla que s'han perdut, de Lisboa a Madrid, prop de 5.000 milions de pessetes, en "comissions". I hi ha qui parla d'uns "vendis" en blanc, que varen estar en poder de Mario Conde.

I ja veuen, amb tot i això, sevillanes fins a les vuit del matí! **Fabià Estapé**

Els Stasi de Franco, voluntaris

Una sentència alemanya recent sobre la Stasi, serveix a Víctor Alba per recordar l'estat policíac creat durant el franquisme.

El Tribunal Federal d'Alemanya ha sentenciat que no poden ser condemnats els membres de la Stasi de l'Alemanya de l'Est, perquè aquests temuts polícies actuaven bo i d'acord amb el que eren llavors les seves lleis.

Franco ho resolgué millor. No va necessitar cap Stasi. No li calia gastar ni una pela per perseguir. Fora d'alguns personatges, com Besteiro o el Dr. Joan Pesset, que va ser detingut "por orden superior", i com Companys, Zugazagoitia, Peiró, Cruz Salido, afusellats quan la Gestapo els lliurà a la policia franquista, qualsevol republicà hauria pogut passejar-se sense que el detinguessin, si no el delataven. Segons els càlculs de la resistència, al 1946 havien passat per la presó prop de 1.750.000 persones. Només al 1945-46, foren condemnats a mort 1.863 presos. Tots foren detinguts i condemnats en consell de guerra gràcies a la "col·laboració" voluntària i desinteressada dels súbdits de Franco. La policia no detenia ningú per pròpia iniciativa, sinó només per denúncia. Els habitants del país eren de dues menes: denunciats i denunciants.

Els primers mesos després de la victòria de Franco, a totes les presons del país hi havia les desfílades que anomenaven de les "vídues": els presos havien de passar lentament davant de fileres de dones vingudes de tot arreu per veure si els reconeixien per aquells que elles consideraven autors de la mort dels seus familiars. Si en descobrien cap, se l'enduien al seu poble; molts no hi arribaren mai.

Uns altres stasis franquistes honoraris

Roberto Conesa. Membre de les Joventuts Socialistes, fou un famós cas de conversió al franquisme.

foren els antics membres d'organitzacions republicanes que, per fer-se perdonar, ajudaven la policia franquista. En general, era gent "politzada" durant la mateixa guerra, per oportunisme. El cas més famós fou el de Roberto Conesa, membre de les Joventuts Socialistes (comunistes) Unificades, que al 1939 tractà d'organitzar el Socors Roig del PC, d'acord amb la policia. Hi hagué 72 sentenciats, i tretze noies de 18 a 21 anys foren afusellades el dia 5 d'agost a Madrid. En la resistència, eren conegudes per les Tretze Roses. Hi hagué també confidents de la CNT, que sovint foren liquidats pels seus companys quan els descobriren. L'Aliança Nacional de Forces Democràtiques es dissolgué, al 1947, no pas per motius polítics, sinó perquè la policia detingué tots els membres del seu comitè executiu; havien estat de-

latats per un confident que hi representava els socialistes i que treballava amb la policia des de feia mesos. Així, Franco pogué estar al corrent de les entrevistes de l'Aliança amb els generals Aranda i Kindelan, per exemple.

De fet, els més fermes partidaris de Franco no foren els falangistes ni els militars ni els requetès, sino els denunciants, que eren encara més nombrosos que no pas els estraperlistes, l'altra gran massa de franquistes.

No queda constància escrita de qui foren els estraperlistes, però sí que en queda dels denunciants. En les actes dels consells de guerra contra els denunciats. Per això les autoritats militars es neguen a obrir els seus arxius de després de la guerra. Milers de noms de delators podrien aire-

jar-se. Noms que ni els denunciats conegueren.

Entre ells hi hauria els dels industrials que indignaven Cambó. Aquest, en les seves memòries, critica els amos de fàbriques que, en tornar de Burgos, es trobaren les indústries intactes, i que a tota pressa feren engarjolar els obrers que les havien conservades i sovint millorades.

A Franco, doncs, no li calgué una Stasi. Cada alcalde de barri (un falangista) s'encarregava de classificar tots els veïns en tres categories: addictes, desafectes o indiferents. Ho feia ajudat pels veïns. Una denuncia permetia, a qui la feia, de passar d'indiferent a afecte. I això obria les portes a l'estraperlo.

Per un cop, la mala llet carpetovetònica resultà més eficaç i més barata que no pas l'eficiència germànica. **Víctor Alba**